

Presentation av Handisams analys av sektormyndigheternas arbete

I juni i år presenterade Handisam rapporten Från särintresse till ett allmänintresse. I rapporten har Handisam sammanställt de redovisningar som sektorsmyndigheterna har gjort inom sina respektive ansvarsområden inom handikappolitiken.

Analys

Analysen av redovisningarna visar att utvecklingen går framåt och att myndigheterna har vidtagit många initiativ och åtgärder som har förbättrat tillgängligheten. Sektorsmyndigheterna ska fungera som garant för att funktionshinderperspektivet tillgodoses, vilket inte helt och hållet har varit fallet. Detta gäller särskilt inom traditionella välfärdsområden där analysen visar att segregerade lösningar ökar. Inom andra områden, t.ex. transport-, miljö- och byggområdena har däremot de generella lösningar man eftersträvar ökat och man har sett tillgänglighetsfrågor som breda kvalitetsmål för alla grupper i samhället.

Analysen visar att tillgänglighetsarbetet inte tog fart förrän 2003 och att ett av problemen med den nationella handlingsplanen för handikappolitiken har varit att det har saknats en tydlig målbild.

Framtida utmaningar

Att se till att följa FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är den viktigaste utmaningen i framtiden. Det är också viktigt att handikappolitiken ställer upp uppföljningsbara mål.

Rekommendationer

Handisam rekommenderar att systemet med sektorsansvar ska fortsätta. Handisam anser att den handikappolitiska strategin ska sträcka sig över en kortare tidsperiod. Handisam föreslår också att man tillsammans med sektorsmyndigheterna får i uppdrag att förbereda den kommande handikappolitiska strategin. Det finns också ett behov av att se över och tydliggöra förordningen 2001:526.

Presentation av Handikappförbundens analys av sektormyndigheternas arbete

Handisams rapport visar att det är mycket kvar att uppnå innan funktionshinderperspektivet har fått full genomslagskraft i samhället. Men man kan också konstatera att det har hänt en hel del. En grundläggande fråga är om Sverige har fått ett bättre samhälle efter dessa tio år och i vilken uträkning sektorsmyndigheterna har bidragit till detta?

Reflektioner

Handikappförbunden tycker att Handisams analys i stort är riktig men man saknar ett resonemang om utfallet. Man efterfrågar en effektutvärdering som svarar på frågan om det har blivit bättre. Det saknas också ett kvalitetsresonemang om de insatser och åtgärder som gjorts – har sektorsmyndigheterna gjort rätt eller fel saker?

Ett problem i sammanhanget är att handlingsplanen inte har tydliga mål. Instruktionerna till sektorsmyndigheterna är också otydliga. Eftersom det heller inte gjordes någon nolllägesanalys, är

det svårt att utvärdera resultaten. Handikappförbunden saknar också ett resonemang om arbetsgivaransvaret i analysen.

Inför framtiden

FN-konventionen ska vara grunden för ett framtida arbete.

Systemet med sektorsmyndigheter har i grunden fungerat bra. Man poängterar dock att det är viktigt att myndigheterna får ett visst mandat att användas sig av påtryckningsmedel för att nå resultat.

Handikappförbunden vill också se mer resurser till forskning, som har varit ett eftersatt område.

En annan viktig fråga är vikten av att samråda med handikapprörelsen i arbetet med att staka ut strategin för handikappolitiken.

Diskussion om utmaningar för framtiden

En utmaning inför framtiden är att utveckla samarbetet mellan olika aktörer som driver handikappolitiska frågor. Diskussionen handlar om vad man menar med begreppen samarbete, samråd och samverkan.

En annan frågeställning och utmaning inför framtiden är hur man ska hantera intressekonflikter och målkonflikter i samhället. Det är viktigt att dessa konflikter kommer upp till ytan och att man analyserar dem för att hitta metoder och strategier för att möta dem.

En annan viktig fråga handlar om vad det innebär att sätta upp uppföljningsbara mål? Att målen är uppföljningsbara innebär inte att de är de rätta målen och man får inte glömma bort att många kvalitativa mål kan vara svåra att mäta och följa upp.

Diskussionen om värderingar och attityder är också oerhört viktig framöver.

Omvärldsanalys

Omvärldsanalys är en systematisk process där man samlar in och analyserar omvärldsinformation och drar strategiska slutsatser av dem.

Man brukar man dela in omvärldsinformationen i trender, tendenser, händelser och aktörer.

Trender

En trend är en långsiktig förändring i en viss riktning. En trend har en viss rörelse, t.ex. att något ökar eller minskar. Till skillnad från en tendens, så kan en trend alltid beläggas med fakta.

Händelser

En händelse saknar riktning och varaktighet. En händelse kan vara förutsägbar, t.ex. riksdagsvalet, eller oförutsägbar, t.ex. en katastrof.

Aktörer

En aktör gör val och agerar och kan därmed påverka utvecklingen i samhället. En aktör kan vara en individ eller ett kollektiv.

Omvärldsanalysens grundfrågor

Inom omvärldsanalysen ställer man sig frågorna Vad händer? Varför händer det? och Vilka konsekvenser får det? Inom omvärldsanalysen arbetar man sedan med effektanalys, drivkraftsanalys, sambandsanalys, konsekvensanalys och scenarioanalys för att kunna använda resultaten i arbetet med att nå egna mål.

Omvärldsanalys inom Handisam

På Handisam har man arbetat med omvärldsanalys sedan 2008. Handisam tittar på samhällstrender som påverkar förutsättningarna att genomföra den svenska handikappolitiken fem till tio år framåt i tiden.